

Riksrevisjonens undersøkelse av effektivitet i konsesjons- behandlingen av fornybar energi

Dokument 3:5 (2013–2014)

SRN seminar 17. april 2015

Riksrevisjonen

- Stortingets revisjons- og kontrollorgan
- Er uavhengig av forvaltningen (departementer og underliggende virksomheter)
- Rapporterer til Stortinget ved Kontroll- og konstitusjonskomiteen
- Riksrevisjonen skal gjennom revisjon, kontroll og veiledning bidra til at statens inntekter blir innbetalt som forutsatt og at statens midler og verdier blir brukt og forvaltet på en økonomisk forsvarlig måte, og i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger

Riksrevisjonens oppgaver

- Regnskapsrevisjon
- Forvaltningsrevisjon (*gjennomføre systematiske undersøkelser av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra Stortingets vedtak og forutsetninger*)
- Selskapskontroll
- Riksrevisjonen kan veilede forvaltningen for å forebygge framtidige feil og mangler

Riksrevisjonens kollegium
Per-Kristian Foss, Karl Eirik Schjøtt-Pedersen,
Beate Heieren Hundhammer, Gunn Karin Gjøl, Arve Lønnum

Riksrevisjonens leder
Per-Kristian Foss

Revisjonsråd
Bjørge Selås

Stabsseksjonen

Avdeling R1	Avdeling R2	Avdeling R3	Avdeling F1	Avdeling F2	Støtte- og utviklingsavdeling	Adm. avd.
Arbeids- og sosialdept.	Kunnskapsdept.	Finansdept.	Selskapskontroll	Finansdept.	Metodeseksjon for regnskapsrevisjon	Drift
Kommunal- og moderniseringsdept.	Samferdselsdept . (inkl. fylkesveier)	Justisdept.	Samferdselsdept.	Kommunal- og moderniseringsdept.	Metodeseksjon for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll	Økonomi
Barne- likestillings- og inkluderingsdept.	Olje- og energidept.	Forsvarsdept.	Nærings- og fiskeridept.	Justisdept.	Seksjon for ict-revisjon, revisjonsstøtte-systemer og arkitektur	Dokumentasjon
Nærings- og fiskeridept.	Klima- og miljødept.	Utenriksdept .	Olje- og energidept.	Forsvarsdept.		Internasjonalt samarbeid
Landbruks- og matdept.	Helse- og omsorgsdept.	Kulturdept.	Helse- og omsorgsdept.	Utenriksdept.		IKT
	Stortinget		Kunnskapsdept.	Klima- og miljødept.		Personal
	Statsministerens kontor		Kulturdept.	Landbruks- og matdept.		
	FN sambandet			Statsministeres kontor		
	Nordiske virksomheter			Arbeids- og sosialdept.		
				Barne- likestillings- og inkluderingsdept.		

Dokument 3:5 (2013–2014)

- Dokumentet med rapporten som vedlegg ble levert Stortinget og offentliggjort 14. januar 2014
- Kontroll- og konstitusjonskomiteen avga sin innstilling i saken (*Innst. 220 S (2013-2014)*) 27. mai 2014
- Saken ble behandlet av Stortinget i plenum 11. juni 2014.
- Riksrevisjonen vil rutinemessig følge opp saken tre år etter stortingsbehandlingen, dvs. i 2017
- Denne oppfølgingen vil bli rapportert i det årlige Dokument 3:1 som kommer om høsten

Formålet med revisjonen

Målet med undersøkelsen har vært å vurdere om Olje- og energidepartementet legger til rette for en effektiv konsesjons- og klagesaksbehandling

Problemstillinger

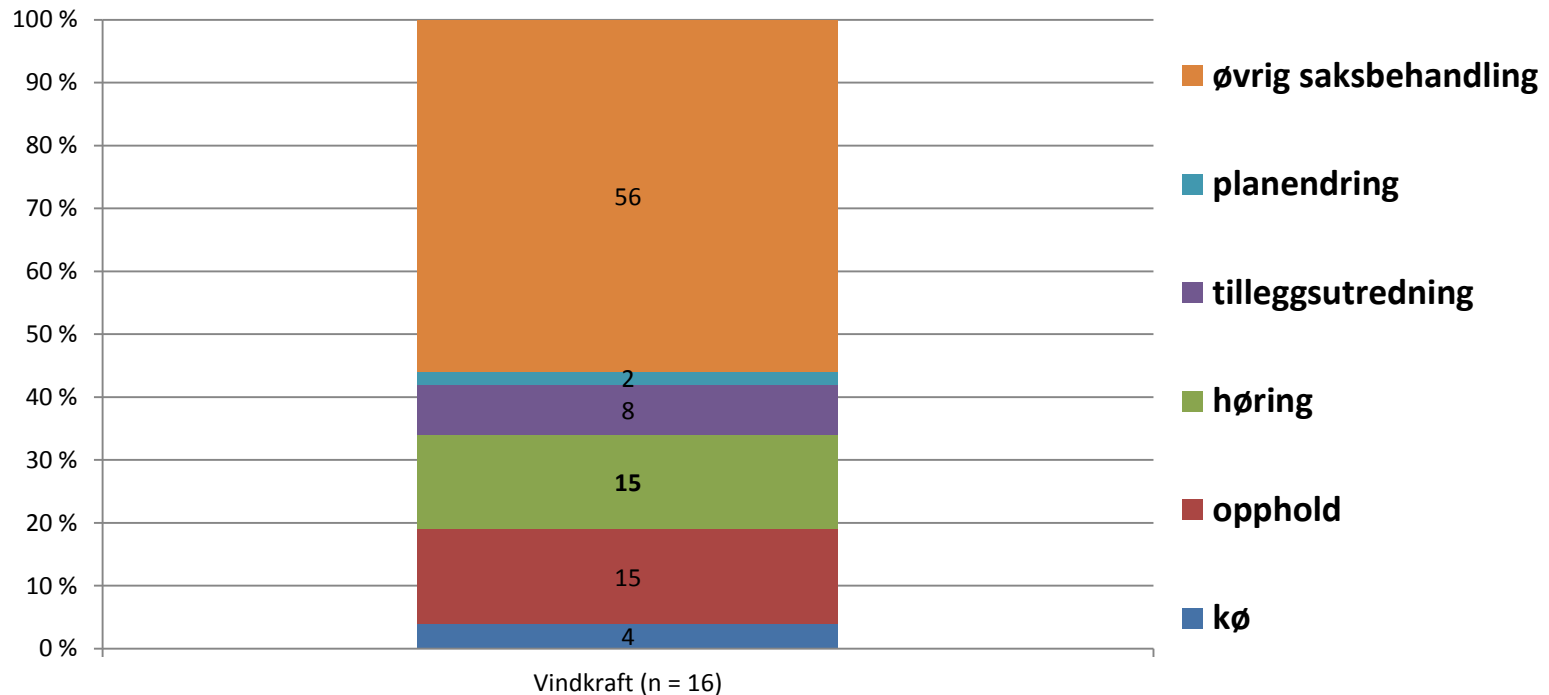
1. Hva er saksbehandlingstiden i konsesjonsprosessene for vindkraft- og vannkraftutbygging?
2. Hvilke sentrale årsaker innenfor myndighetenes ansvarsområde kan forklare saksbehandlingstiden?
3. I hvilken grad ivaretar Olje- og energidepartementet sitt styringsansvar for å sikre effektive konsesjonsprosesser?

Funn: Konesesjonsbehandlingen tar fortsatt lang tid

- Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
  - småkraftsøknader: over tre og et halvt år
  - store vindkraftprosjekter: fem og et halvt år
  - store vannkraftprosjekter som vedtas med kongelig resolusjon: over sju og et halvt år
- Klagesaksbehandlingen for småkraft og vindkraft forlenger saksbehandlingstiden med rundt to år

Funn: Faktorer som påvirker behandlingstiden for vindkraftsaker i NVE

Funn: Behov for bedre styring

- Mangel på styringssignaler om hvordan fornybarmålet skal nås kan føre til uforutsigbar konsesjonsbehandling
- Styringsverktøyene kan utnyttes bedre – f. eks. handlingsplanen, regionale planer og tematiske konfliktvurderinger
- Manglende nettkapasitet forsinker saksbehandling og utbygging

Funn: Videreutvikle rutiner for effektive prosesser

- Saksbehandlingskapasiteten har økt, men det har også antall saker til behandling
- Retningslinjene for intern prioritering og tidlig avslag kan utnyttes bedre
- Saksbehandlingen for de minste vannkraft-sakene med regulering bør forenkles

Funn: Utredningskrav bør avklares

- Manglende grunnleggende kunnskap
- Uklare utredningskrav
  - ✓ samlet belastning
  - ✓ kulturminner
  - ✓ konkretisering av utbyggingsløsningen
  - ✓ utredning av alternativer

Funn: Konfliktreduserende tiltak kan utnyttes bedre

- Det er uklart hvordan konsultasjoner skal være for å samsvare med krav etter ILO-konvensjonen (reindrift)
- Innsigelsesinstituttet er uklart etter endringene med ny plan- og bygningslov
- Rutiner for tidlig dialog og kunnskapsdeling kan utnyttes bedre

Riksrevisjonen anbefaler at Olje- og energidepartementet

- vurderer å utarbeide en helhetlig strategi som sikrer samordnet satsing på fornybar energiproduksjon og effektiv bruk av styringsverktøy
- oppdaterer og bearbeider retningslinjene for vindkraft og småkraft for å gi omforente utredningskrav og tydelig metodikk
- tar initiativ til å videreutvikle rutiner for å sikre effektive konsesjonsprosesser
- vurderer behovet for å styrke konfliktreducerende tiltak i konsesjonsprosessen

Innstillingen fra Kontroll- og konstitusjonskomiteen

- *Innst. 220 S (2013-2014)*
- Innstillingen har en innledende merknad og går deretter inn på sentrale punkter fra Dokument 3:5
- Det er flere ulike flertall i innstillingen
- I hovedsak støtter flertallet i komiteen Riksrevisjonens vurderinger
- Et flertall mener at «ytterligere detaljerte styringssignaler er ikke nødvendig nå i perioden frem til 2020»

Stortingsbehandlingen 11. juni 2014

- Sak nr. 6
- Referat på åtte sider – ulike synspunkter
- Innlegg fra flere partier: MDG, A, KrF, Sp, SV og Frp (statsråd Tord Lien)